

มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

สายงาน

วิชาการสุขาภิบาล

ลักษณะงานโดยทั่วไป

สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานทางวิชาการสุขาภิบาล ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหาทางวิชาการสุขาภิบาล กำหนดนโยบายวางแผนงาน และดำเนินงานวิชาการสุขาภิบาลตามแผน วัดและประเมินผลการดำเนินงานสุขาภิบาล กำหนดระบบและวิธีการด้านนิเทศ นิเทศ ควบคุมติดตามผลและประเมินผลงานสุขาภิบาล และงานวิชาการ สุขาภิบาล ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ด้านวิชาการสุขาภิบาล จัดสอน สอนและอบรมด้านการสุขาภิบาล จัดการประชุม และดำเนินการด้านเผยแพร่กิจการทางวิชาการสุขาภิบาล ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะและแนะแนวทางวิชาการสุขาภิบาล กำหนด จรรยาบรรณ และสร้างมาตรฐานงานสุขาภิบาล และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ชื่อและระดับตำแหน่ง

ตำแหน่ง ในสายงานนี้มีชื่อและระดับของตำแหน่ง ดังนี้ คือ

นักวิชาการสุขาภิบาล 3 ระดับ 3	ตำแหน่งประเภททั่วไป
นักวิชาการสุขาภิบาล 4 ระดับ 4	ตำแหน่งประเภททั่วไป
นักวิชาการสุขาภิบาล 5 ระดับ 5	ตำแหน่งประเภททั่วไป
นักวิชาการสุขาภิบาล 6 ระดับ 6	ตำแหน่งประเภททั่วไป
นักวิชาการสุขาภิบาล 7 ระดับ 7	ตำแหน่งประเภททั่วไป

ชื่อตำแหน่ง

นักวิชาการสุขาภิบาล 3

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้นเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาลที่ยุงยาก พอสสมควร ตามคำแนะนำ แนวทางคู่มือปฏิบัติงานที่มีอยู่บ้างแต่ไม่ทั้งหมด โดยปฏิบัติงานภายใต้การกำกับ แนะนำ หรือตรวจสอบงานบ้าง หรืออาจได้รับมอบหมายงานบางส่วนให้รับผิดชอบ โดยจะได้รับคำแนะนำเป็นพิเศษในกรณีที่มีปัญหา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ร่วมศึกษาค้นคว้า เพื่อการวิเคราะห์ วิจัยงานวิชาการสุขาภิบาล เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ไข รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานงาน สุขาภิบาล ให้คำแนะนำตรวจสอบเกี่ยวกับการกำจัดน้ำเสีย การกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล การจัด สุขาภิบาลอาหาร การจัดอาคารสถานที่ การปรับปรุงแก้ไขสิ่งแวดล้อมทั่วไปและเหตุรำคาญอื่น ๆ แนะนำ และควบคุมการดำเนินงานของสถานที่จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่มและน้ำแข็ง ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ กำหนดไว้ เผยแพร่ อบรมกิจกรรมสุขาภิบาลแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและประชาชน เป็นต้น และปฏิบัติ หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

ได้รับปริญญาตรี หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาศาสตร์เน้น วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์สาธารณสุข วิทยาศาสตร์อนามัยและสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ สุขภาพ วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิศวกรรมศาสตร์เน้นทางวิศวกรรมสุขาภิบาล วิศวกรรมสิ่งแวดล้อม หรือทางอื่นที่ ก.จ.กำหนดว่าใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

1. มีความรู้ในวิชาการสุขาภิบาลอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่
2. มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมาย ว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และกฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับอื่นที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่
3. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม โดย เฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย
4. มีความสามารถในการสำรวจข้อมูล ศึกษาวิเคราะห์ปัญหา และสรุปเหตุผล
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมแก่การปฏิบัติงานในหน้าที่
6. มีความสามารถในการสื่อสาร รับฟัง และชี้แจงผู้อื่นอย่างเหมาะสม
7. มีความรู้ ความสามารถในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ได้อย่างเหมาะสมกับหน้าที่ความ รับผิดชอบของตำแหน่ง

ก.จ.กำหนดเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2545

และแก้ไขเพิ่มเติมตามมติ ก.จ. ครั้งที่ 6/2548 เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2548

ชื่อตำแหน่ง

นักวิชาการสุขาภิบาล 4

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาลที่ถูกต้อง ใช้ความรู้และประสบการณ์กับงานที่ปฏิบัติ เพื่อปรับวิธีการและแนวทางดำเนินการให้เหมาะสม โดยปฏิบัติงานภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบเฉพาะกรณีที่จำเป็น หรืออาจได้รับมอบอำนาจงานบางส่วน ให้รับผิดชอบ โดยมีการรายงานผลเป็นระยะ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ศึกษา วิเคราะห์อุปสรรคและปัญหา ขัดข้องในการปฏิบัติงานด้านสุขาภิบาล และการกำหนดมาตรฐานงานสุขาภิบาล เช่น การกำจัดขยะมูลฝอย อูจจาระ น้ำเสีย การควบคุมพาหะนำโรค การจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ การสุขาภิบาลอาหารอาคารสถานที่ การสุขาภิบาลทั่วไป สิ่งแวดล้อมทั่วไป และเหตุรำคาญอื่น ๆ การอบรมส่งเสริมและเผยแพร่ กิจกรรมทางสุขาภิบาล ร่วมปฏิบัติงานในโครงการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการสุขาภิบาล เพื่อปรับปรุงมาตรฐานสุขาภิบาล ควบคุมการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เป็นต้น และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 3 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาล หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี กำหนด 2 ปี ให้ลดเป็น 1 ปี สำหรับผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามข้อ 2 หรือ
2. ได้รับปริญญาโท หรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ทางสาธารณสุขศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์ด้านสาธารณสุขและอนามัย ทางวิศวกรรมศาสตร์เน้นทางวิศวกรรมสุขาภิบาล วิศวกรรมสิ่งแวดล้อมหรือทางอื่นที่ ก.จ. กำหนดว่า ใช้เป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้ได้

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

- นอกจากจะมีความรู้ความสามารถ เช่นเดียวกับนักวิชาการสุขาภิบาล 3 แล้ว จะต้อง
1. มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายและแผนงานด้านต่าง ๆ ของส่วนราชการที่สังกัด
  2. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน

ชื่อตำแหน่ง

นักวิชาการสุขาภิบาล 5

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาลที่ค่อนข้างยากมาก โดยต้องใช้ความรู้ประสบการณ์ในงานที่ปฏิบัติ เพื่อกำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องมีการกำกับ ตรวจสอบ แนะนำ หรืออาจได้รับมอบอำนาจเต็มที่ มีอิสระในการทำงาน โดยจะมีการกลั่นกรองงานบางเรื่องที่สำคัญ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการจัดหา ปรับปรุงและควบคุมคุณภาพน้ำที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภค วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์แมลง พาหะนำโรค การกำจัดอุจจาระ การกำจัดน้ำเสีย การกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลการสุขาภิบาลอาหาร การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทั่วไปและเหตุรำคาญอื่น ๆ กำหนดมาตรฐาน และการตรวจสอบคุณภาพของงานสุขาภิบาลด้านต่าง ๆ ควบคุมการเผยแพร่กิจกรรมทางด้านสุขาภิบาล ให้คำปรึกษาแนะนำ ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เป็นต้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 หรือนักวิชาการสุขาภิบาล 4 ข้อ 2 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 4 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาล หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ
2. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 และได้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 3 หรือที่ ก.จ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาล หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี กำหนด 4 ปี ให้ลดเป็น 3 ปี สำหรับผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 4 ข้อ 2

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับนักวิชาการสุขาภิบาล 4 แล้ว จะต้อง

1. มีความรู้ในหลักการบริหารงานบุคคล
2. มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ
3. มีความสามารถในการจัดทำแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษา แนะนำ และเสนอ

แนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ชื่อตำแหน่ง

นักวิชาการสุขาภิบาล 6

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ควบคุมการปฏิบัติงานวิชาการสุขาภิบาล ที่มีขอบเขตเนื้อหาของงานค่อนข้างหลากหลาย และมีขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากพอสมควร โดยกำกับ ตรวจสอบ ผู้ปฏิบัติงานหรือปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาจำนวนหนึ่ง หรือ

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาลที่ยากมาก โดยต้องใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญงาน และประสบการณ์กับงานที่ปฏิบัติไม่ต้องการกำกับตรวจสอบแนะนำการปฏิบัติงาน สามารถวางแผนและตัดสินใจกำหนดแนวทางการทำงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และแก้ปัญหาในงานที่รับผิดชอบให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไข รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานงานสุขาภิบาลขั้นมูลฐาน เสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับงานสุขาภิบาลด้านต่าง ๆ วางแผนและดำเนินงานตามโครงการเกี่ยวกับสุขาภิบาล เช่น โครงการสุขาภิบาลอาหาร สุขาภิบาลฉุกเฉิน อบรมเผยแพร่กิจกรรมทางสุขาภิบาล ดำเนินการและแก้ปัญหาขัดข้องต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และส่งเสริมงานสุขาภิบาล ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบปัญหาและชี้แจงเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่ได้รับแต่งตั้ง เป็นต้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้ว ยังทำหน้าที่ประสานงานและแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบด้วย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 หรือนักวิชาการสุขาภิบาล 4 ข้อ 2 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 5 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาล หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ
2. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 หรือนักวิชาการสุขาภิบาล 4 ข้อ 2 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 4 หรือที่ ก.จ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้องปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาล หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับนักวิชาการสาขาวิชา 5 แล้ว

1. มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์ในการทำแผ่นตารางทำการ (Spreadsheet)
2. มีความสามารถในการบริหารงานและจัดระบบงาน
3. มีความสามารถในการริเริ่ม ปรับปรุงนโยบายและแผนงาน

ชื่อตำแหน่ง

นักวิชาการสุขาภิบาล 7

ตำแหน่งประเภท

ทั่วไป

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้างาน ควบคุมการปฏิบัติงานวิชาการสุขาภิบาล ที่มีขอบเขตเนื้อหาของงานหลากหลายและมีขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อนค่อนข้างมาก โดยกำกับตรวจสอบผู้ปฏิบัติ หรือผู้ได้บังคับบัญชาจำนวนมากพอสมควร หรือ

ปฏิบัติงาน ในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาลที่ยากเป็นพิเศษ โดยต้องประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์กับงานที่ปฏิบัติ เพื่อกำหนดแนวทางและจัดทำ คำชี้แจงสำหรับงานที่จะทำ ติดตามวิเคราะห์ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะ โดยปฏิบัติงานอิสระและต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนแนวทางปฏิบัติงานให้ครอบคลุมสอดคล้อง กับสถานการณ์ใหม่ ๆ และแก้ไขปัญหาในงานที่รับผิดชอบมาก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ปฏิบัติหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เช่น ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับปัญหา และวิธีการแก้ไข รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานงานสุขาภิบาลขั้นมูลฐาน วางแผนและดำเนินงานตาม โครงการเกี่ยวกับการสุขาภิบาล เช่น โครงการสุขาภิบาลอาหาร สุขาภิบาลชุมชน ควบคุมการดำเนินงาน สุขาภิบาลด้านต่าง ๆ เช่น สุขาภิบาลเรื่องน้ำ การควบคุมพาหะนำโรค สิ่งปฏิกูล อาคารสถานที่ และ สุขาภิบาลทั่วไป อบรมเผยแพร่กิจกรรมทางสุขาภิบาล เข้าร่วมประชุมในการกำหนดนโยบายและแผนงาน ของส่วนราชการ ฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงานแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา ตอบ ปัญหาและชี้แจงเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการต่าง ๆ ตามที่ได้รับ แต่งตั้ง เป็นต้น และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

ในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากอาจปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้นบ้างแล้ว ยังทำหน้าที่ กำหนดแผนงาน มอบหมายงาน ควบคุม ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานด้วย

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

1. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 หรือนักวิชาการสุขาภิบาล 4 ข้อ 2 และได้ดำรงตำแหน่งในระดับ 6 หรือที่ ก.พ.เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยจะต้องปฏิบัติ ราชการเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาล หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี หรือ
2. มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนักวิชาการสุขาภิบาล 3 หรือนักวิชาการสุขาภิบาล 4 ข้อ 2 และได้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 5 หรือที่ ก.พ. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยจะต้อง ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับงานวิชาการสุขาภิบาล หรืองานอื่นที่เกี่ยวข้องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี

ความรู้ความสามารถที่ต้องการ

นอกจากจะมีความรู้ความสามารถเช่นเดียวกับนักวิชาการสาขาภิบาล 6 แล้ว จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายการบริหารงานของรัฐบาล และปัญหาด้านการเมืองเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ